

**Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku**

Niniejszy dokument sporządzony został w oparciu o wykonanie postanowień zawartych w:

- rozporządzeniu CRR (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych),
- dyrektywie CRD IV (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi),
- Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013,
- Uchwale KNF dotyczącej informacji ogłaszanej przez banki (Uchwała nr 385/2008 w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, z późniejszymi zmianami).

I Informacje ogólne

1. Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Mosinie wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000063779. Bank nadany ma numer statystyczny Regon 000505912 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 777-00-06-456.
2. Bank prowadzi działalność od 05 kwietnia 1907 r.
3. Bank zrzeszony jest w Spółdzielczej Grupie Bankowej na czele, której stoi Bank Zrzeszający – SGB Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu, ul. Szarych Szeregów 23a.

4. Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Mosinie z siedzibą w Mosinie, ul. Dworcowa 9, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2016 roku.
5. W 2016 roku GBS w Mosinie prowadził działalność poprzez:
 - a) Centralę – Mosina, ul. Dworcowa 9
 - b) Oddziały:
 - Buk, Plac Przemysława 8,
 - Mosina, ul. Wiosny Ludów 5
 - Puszczykowo, ul. Rynek 5,
 - Stęszew, ul. Rynek 11
 - Żabno
 - c) Punkty kasowe:
 - Mosina, Plac 20 Października 1
 - Mosina, ul. Nektarowa 1/12
 - Puszczykowo, ul. Kraszewskiego 11
 - Stęszew, ul. Poznańska 11
 - Brodnica

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem banku internetowego.

6. GBS w Mosinie na dzień 31.12.2016 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
7. Zaangażowanie kapitałowe Banku w Banku Zrzeszającym –SGB-Banku S.A. nie pomniejsza funduszy własnych.

II Ujawnienia w zakresie celów i strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

1. GBS w Mosinie stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
 - 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
 - 2) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego.
2. Bank nie prowadzi działalności handlowej.
3. Bank nie korzysta z technik redukcji ryzyka kredytowego.
4. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka.
5. Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, Bank zalicza:
 1. ryzyko kredytowe;

2. ryzyko operacyjne;
3. ryzyko koncentracji;
4. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
5. ryzyko płynności;
6. ryzyko kapitałowe;
7. ryzyko wyniku finansowego;
8. ryzyko braku zgodności.

Oprócz ryzyk istotnych, Bank wyróżnił również:

1. ryzyko wynikające ze zmian otoczenia makroekonomicznego;
2. ryzyko wynikające ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych;
3. ryzyko modeli lub metod pomiaru ryzyka, jako element ryzyka operacyjnego.

6. Cele strategiczne w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyk

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują :

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 6 % - obliczanej według wartości bilansowej brutto;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych powiększonych o zobowiązania pozabilansowe

udzielone dotyczące finansowania na poziomie 70 % ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie;
- 2) ograniczenie kredytowania klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10 % uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 6 % całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 80 % ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku, których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza:
 - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw,

- b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
- c) wskaźniki wymienione w lit. a-b mogą ulec:
 - podwyższeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej nie przekracza 1 roku lub miejscem zamieszkania klienta jest gmina wiejska,
 - obniżeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 5 lat lub miejscem zamieszkania klienta jest miasto powyżej 50 tys. mieszkańców,
 - pozostają bez zmian – w pozostałych przypadkach;
- 2) stosowanie szczegółowych limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
 - a) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych;
 - b) 90% - w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP;
 - c) 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
 - d) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP;
 - e) Wskaźniki wymienione w literach a-d ulegają obniżeniu o 5% jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat;
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych i rolników, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci gruntów rolnych, nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 30 lat,
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
 - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
 - b) zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 20% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób

- adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
 - 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym do 4 % całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
 - 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 40 % ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 30 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku, których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza:
 - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - c) wskaźniki wymienione w lit. a-b mogą ulec:
 - podwyższeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej nie przekracza 1 roku lub miejscem zamieszkania klienta jest gmina wiejska,
 - obniżeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 5 lat lub miejscem zamieszkania klienta jest miasto powyżej 50 tys. mieszkańców oraz zdolność kredytowa klienta, który nie współpracował z Bankiem została oceniona na podstawie oświadczenia,
 - pozostają bez zmian – w pozostałych przypadkach;
- 3) kierowanie oferty kredytów detalicznych głównie do klientów będących osobami fizycznymi.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

- 1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalających w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) realizowanie strategii finansowania, o której mowa w ust.3;
- 2) utrzymanie dotychczasowej struktury pasywów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji rządowych i samorządowych;
- 3) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 4) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 5) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
- 6) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
- 7) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów (łącznie z zobowiązaniami pozabilansowymi otrzymanymi) nad skumulowanymi pasywami (łącznie z zobowiązaniami pozabilansowymi udzielonymi) w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku (od ostatniego przedziału);
- 8) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- 9) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów w bazie depozytowej;
- 10) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;

- 11) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku Zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 5 % sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) ograniczanie ryzyka opcji klienta poprzez stosowanie opłat za opcję, zwłaszcza dla możliwości zerwania depozytu przed umownym terminem;
- 5) dążenie do wypracowania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka wyniku finansowego obejmują:

- 1) utrzymanie odpowiedniego poziomu wyniku finansowego;
- 2) osiąganie wyników finansowych w wysokości zapewniającej możliwość prowadzenia bieżącej działalności i odpowiedni rozwój Banku;
- 3) zapewnienie odpowiedniego zasilenia kapitału.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) realizację wyniku finansowego na poziomie +/- 10 % założonych planów,
- 2) osiągnięcie wskaźnika C/I na poziomie zbliżonym do grupy rówieśniczej podobnych banków +/- 70 %.
- 3) utrzymanie wielkości funduszy własnych w zakresie kapitału T1 zapewniającą spełnienie wymagań regulacyjnych i zachowanie rezerwy w wysokości 30% funduszy.

Cele strategiczne dotyczące ryzyka kapitałowego obejmują utrzymanie:

- 1) kapitału założycielskiego w wysokości nie niższej niż równowartość 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
- 2) sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - a) kapitał regulacyjny;
 - b) kapitał wewnętrzny;
- 3) współczynników kapitałowych na poziomie co najmniej:
 - a) współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 4,5%;
 - b) współczynnik kapitału Tier I – 6%;
 - c) łączny współczynnik kapitałowy – 8%.

Po uwzględnieniu zaleceń nadzorczych i buforu kapitałowego zabezpieczającego oraz okresów przejściowych Bank powinien posiadać współczynniki kapitałowe, o których mowa w ust.1 na poziomie:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I: 2017 – 5,75%, w 2018 – 6,375%, od 2019 – 7%;
 - 2) współczynnik kapitału Tier I: 2017 – 10,25%, w 2018 – 10,875%, od 2019 – 11,5%;
 - 3) łączny współczynnik kapitałowy: 2017 – 13,25%, w 2018 – 13,875%, od 2019 – 14,5%.
- Dodatkowo, poszczególne poziomy współczynników są powiększane o bufor antycykliczny.

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 21%;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 19%;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 17%;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 95%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 21%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 90% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5 % funduszu udziałowego;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 95% nadwyżki bilansowej;

- 10) posiadanie zaangażowania kapitałowego w kapitał zakładowy Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3, 4 i 5;
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności oznacza:

- 1) efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- 2) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 3) dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 4) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

III Struktura i organizacja procesu zarządzania ryzykiem

1. „Strategia zarządzania ryzykiem w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Mosinie” określa podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie.

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) zatwierdza Strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - b) zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk bankowych,
 - c) planowania i zarządzania kapitałowego;
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie Organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
- 5) zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych;

- 6) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 7) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 8) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
- 9) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 10) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
- 11) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:
 - a) systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
 - b) systemu kontroli wewnętrznej,
 - c) szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego,
 - d) dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego;
- 2) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
- 3) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 5) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;

- 6) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 7) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
- 8) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 9) zapewnienia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- 11) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
- 12) przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku.

2. Analizy (raporty) z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

w cyklach miesięcznych z zakresu:

- a) ryzyka kredytowego (w tym dotyczącego EKZH, DEK), koncentracji - Komitet ALCO, Zarząd, nadzorujący Członek Zarządu,
- b) ryzyka płynności - Komitet ALCO, Zarząd, nadzorujący Członek Zarządu,
- c) ryzyka stopy procentowej - Komitet ALCO, Zarząd, nadzorujący Członek Zarządu,
- d) ryzyka operacyjnego - Komitet ALCO, Zarząd, nadzorujący Członek Zarządu,
- e) ryzyka stopy procentowej - Komitet ALCO, Zarząd, nadzorujący Członek Zarządu,
- f) ryzyka wyniku finansowego - Komitet ALCO, Zarząd, nadzorujący Członek Zarządu,
- g) ryzyka kapitałowego - Komitet ALCO, Zarząd, nadzorujący Członek Zarządu,
- h) ocena adekwatności kapitału wewnętrznego - Komitet ALCO, Zarząd, nadzorujący Członek Zarządu,

w cyklach kwartalnych – Rada Nadzorcza, Jednostka Kontroli Wewnętrznej,

w cyklach półrocznych – Prezes Zarządu, Zarząd, Rada Nadzorcza, Jednostka Kontroli Wewnętrznej sprawozdanie z zakresu ryzyka braku zgodności,

w cyklach rocznych – Komitet ALCO, Zarząd, Rada Nadzorcza, Jednostka Kontroli Wewnętrznej z zakresu ryzyka EKZH i testów warunków skrajnych w zakresie otoczenia makroekonomicznego.

3. W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje od 2005 roku Sekcja Analiz i Sprawozdawczości, która na dzień 31.12.2016 roku obejmowała swoim zakresem działania monitorowanie ryzyk wynikających z „Zasad szacowania kapitału wewnętrznego w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Mosinie”.
4. W stosunku do ryzyk objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz opracowany system raportowania:

Ryzyko kredytowe, koncentracji obejmuje:

1. W ramach pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego:
 - a) badanie terminowości spłat zaangażowań klientów wobec Banku;
 - b) ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i ewentualne stwierdzenie zagrożeń terminowej obsługi kredytu wraz z odsetkami;
 - c) wycena ekspozycji kredytowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków poprzez utworzenie rezerw celowych dla ekspozycji zaliczonych do wyższej niż „normalna” kategorii ryzyka;
 - d) badanie przestrzegania limitów jednostkowych na ekspozycje kredytowe;
2. ocena adekwatności przyjętych zabezpieczeń;
3. w ramach funkcjonowania mechanizmów kontrolnych Bank:
 - a) stosuje standardy kredytowe przy uwzględnieniu rodzaju produktu kredytowego, przy czym standardy kredytowe to określone zasady kredytowania i normy zawarte w odpowiednich regulacjach kredytowych,
 - b) ogranicza wysokości kredytu poprzez jednostkowe limity zaangażowań,
 - c) stosuje odpowiedni podział kompetencji w podejmowaniu decyzji kredytowych.

Ryzyko płynności

- a) pomiar ryzyka realizowany jest przez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku,
- b) Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów,
- c) system raportowania obejmuje w szczególności: nadzorcze miary płynności, raport stabilności bazy depozytowej, zestawienie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów oraz ich urealnienie, przepływy środków pieniężnych, zestawienie podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z oceną ryzyka płynności, koncentrację dużych zaangażowań Banku, scenariusze sytuacji kryzysowej, testy warunków skrajnych.

Ryzyko stopy procentowej

- a) pomiar ryzyka obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku,
- b) Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:
 - 1) metodę luki stopy procentowej (jako podstawowe narzędzie) – w ramach, której dokonywana jest analiza luki w poszczególnych terminach przeszacowania, dla aktywów / pasywów i zobowiązań pozabilansowych sklasyfikowanych według

stóp referencyjnych oraz zestawienie niedopasowania terminów przeszacowania dla danych grup aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,

- 2) metodę symulacji dochodu,
- 3) analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej tj. udziału aktywów oprocentowanych w sumie bilansowej, udziału pasywów oprocentowanych w sumie bilansowej, średniego oprocentowania aktywów, średniego oprocentowania pasywów, rozpiętości odsetkowej, marży odsetkowej.

Ryzyko operacyjne

- a) pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje następujące obszary: ciągłość i bezpieczeństwo działania systemu informatycznego, bezpieczeństwo ze strony ochrony fizycznej, prawidłowość obrotu środkami pieniężnymi.

5. Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością, dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka oraz uwzględniające aktualnie prowadzoną i planowaną działalność Banku.

W przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka, stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności.

Stosowane metody lub systemy pomiaru ryzyka są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną.

Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Monitorowanie ryzyka stanowi część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem i sprawozdawania o ryzyku w działalności Banku.

Monitorowanie ryzyka odbywa się w Banku z częstotliwością dostosowaną do wielkości i charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.

6. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka Bank dokonuje podziału ekspozycji na poszczególne rodzaje zabezpieczeń według wartości: kapitał ekspozycji i wartość nominalna zobowiązania pozabilansowego udzielonego.

Kwotę przyjętych zabezpieczeń ogranicza się do wysokości, aktualnej na dzień analizy, wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej wyliczonej w oparciu o wartość, o której mowa w ust. 2.

W przypadku zabezpieczeń rzeczywistych, ich wartością jest kwota, jaką Bank mógłby uzyskać w dniu analizy dokonując upłynnienia zabezpieczenia lub kwota, jaka zostałaby zaksięgowana w bilansie Banku, w przypadku przejęcia zabezpieczenia na poczet długu.

W przypadku zabezpieczeń nierzeczywistych, ich wartość jest równa aktualnej na dzień analizy, wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej, jeżeli jest to jedyne zabezpieczenie, a ostatnia ocena jego skuteczności przeprowadzona w procesie monitoringu była pozytywna.

Szczegółowe zasady wyceny zabezpieczeń zostały określone w obowiązujących w Banku Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

Jeżeli ekspozycja kredytowa zabezpieczona jest kilkoma rodzajami zabezpieczeń, to Bank przyjmuje wartość jednego zabezpieczenia, które uznaje za najbardziej skuteczne. Jeżeli wartość tego zabezpieczenia nie pokrywa ekspozycji kredytowej, przyjmuje kolejne zabezpieczenia.

Źródłem danych, będących podstawą do zaliczenia ekspozycji do określonego rodzaju zabezpieczenia, jest system informatyczny, w którym przy każdej ekspozycji kredytowej, wpisywany jest (jako atrybut) rodzaj zabezpieczenia, jego wartość oraz kolejność zaspokajania roszczeń z przedmiotów zabezpieczeń.

7. Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem. zawiera Załącznik Nr 1.
8. Oświadczenie Zarządu na temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności (kluczowe wskaźniki i dane liczbowe). Zawiera załącznik Nr 2.
9. Liczba stanowisk Członków Zarządu, polityka rekrutacji Członków Zarządu oraz ich wiedzy, umiejętności i doświadczenia.
 1. Zarząd składa się z czterech osób wybieranych na czas nieokreślony.
 2. Zgodnie z obowiązującym Regulaminem Organizacyjnym w skład Zarządu wchodzi:
 - 1) Prezes Zarządu,
 - 2) Wiceprezes Zarządu ds. Kredytów,
 - 3) Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych,
 - 4) Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych.
 3. Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza w głosowaniu tajnym.
 4. Powołanie Prezesa Zarządu następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego w trybie przewidzianym w ustawie Prawo bankowe. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje Rada Nadzorcza.
 5. Powołanie pozostałych członków Zarządu następuje na wniosek Prezesa Zarządu.
 6. Wszyscy członkowie Zarządu Banku, powinni posiadać kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dające rękojmię należytego prowadzenia działalności Banku oraz pozostawać z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją.
 7. Członkowie Zarządu Banku posiadają kompetencje do prowadzenia spraw Banku wynikające z:
 - 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),

- 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
 - 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji.
8. Każdy z członków Zarządu Banku daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.
 9. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządu Banku dopełniają się w taki sposób, aby możliwe było zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego zarządzania Bankiem.
 10. W składzie Zarządu Banku zapewniony jest udział osób, wykazujących się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego, niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem na polskim rynku finansowym.
 11. Bank realizuje powyższe zasady poprzez stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń, określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego, regulujących tą materię, z zachowaniem zasady proporcjonalności.
 12. Odwołanie przez Radę Nadzorczą członka Zarządu wymaga pisemnego uzasadnienia i odbywa się w głosowaniu tajnym.
 13. Odwołanie członka Zarządu bądź zawieszenie go w czynnościach nie narusza jego uprawnień wynikających ze stosunku pracy.
 14. W przypadku niepełnego składu Zarządu Banku, Rada Nadzorcza Banku podejmuje odpowiednie działania w celu jego niezwłocznego uzupełnienia.
10. Strategia zróżnicowania wyboru Członków Zarządu, jego cele, zadania i zakres ich realizacji:
1. Podstawowym celem pracy Zarządu jest sprawne, skuteczne, ostrożne i stabilne zarządzanie Bankiem, przez co rozumieć należy ciągłe wyznaczanie celów i zadań oraz kreowanie i wykorzystywanie zasobów w sposób zgodny z racjonalnością działań gospodarczych.
 2. **Głównymi zadaniami** realizowanymi przez Zarząd są:
 - 1) formułowanie i wdrażanie strategii Banku, zapewnienie warunków jej realizacji oraz nadzór nad jej realizacją,
 - 2) tworzenie zasad polityki handlowej oraz warunków zapewniających skuteczność działań handlowych obejmujących w szczególności:
 - a) pozyskanie bazy depozytowej,
 - b) sprzedaż produktów kredytowych,
 - c) działalność rozliczeniową,
 - d) działalność w obszarze bancassurance,
 - e) inne działania handlowe określone w Statucie.
 - 3) zapewnienie możliwie wysokich standardów jakości obsługi klienta oraz produktów bankowych,

- 4) tworzenie pisemnych zasad polityki dla każdej istotnej dziedziny działalności Banku oraz ich realizacja,
- 5) organizowanie systemu planowania, zapewnienie efektywności procesów planistycznych jak również zgodności planowania operacyjnego z ogólną strategią Banku, a także przyjmowanie planów i nadzór nad ich realizacją,
- 6) organizowanie i ustalanie zasad funkcjonowania systemów zarządzania Bankiem, a w szczególności systemów zarządzania ryzykami bankowymi oraz kontroli wewnętrznej,
- 7) organizowanie oraz formalizowanie przebiegających w Banku procesów, zapewnienie ich profesjonalnej realizacji w sposób bezpieczny i zgodny z przepisami prawa,
- 8) tworzenie systemu prawa wewnętrznego, procesu legislacyjnego oraz zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych z przepisami prawa i dostępności dla wszystkich pracowników Banku,
- 9) uchwalanie wewnętrznych aktów prawnych normujących działalność Banku w poszczególnych obszarach jego działania,
- 10) zgłaszanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu oraz innych danych wymagających zmian w rejestrze Banku,
- 11) tworzenie oraz (w miarę potrzeb) modyfikowanie struktury organizacyjnej Banku, określanie zasad współpracy pomiędzy jednostkami i komórkami organizacyjnymi oraz zapewnienie właściwego podziału pracy, a także bezpieczeństwa organizacyjnego,
- 12) uchwalanie regulaminu organizacyjnego Banku,
- 13) organizowanie, przekształcanie bądź likwidacja placówek Banku tworzących sieć handlową oraz organizowanie sprzedaży,
- 14) podejmowanie decyzji w sprawach osobowych pracowników Banku,
- 15) kształtowanie jakości personelu poprzez kulturę organizacyjną i właściwą politykę kadrową, stosowanie właściwych metod i technik zarządzania personelem, zapewnienie poprawnego dialogu pomiędzy podwładnymi i przełożonymi oraz podejmowanie decyzji w sprawach osobowych pracowników Banku,
- 16) tworzenie systemów motywacyjnych, kształtujących najbardziej pożądane cechy personelu, zapewniające wysoką skuteczność zarządzania oraz jakość wykonywanej pracy,
- 17) ograniczanie ryzyka kadrowego, zapewnienie ciągłości pracy i zarządzania, tworzenie kadry rezerwowej (następców) na wszystkie kluczowe stanowiska pracy,
- 18) dokonywanie w imieniu Banku (pracodawcy) czynności prawnych w zakresie stosunku pracy z podległymi pracownikami, w tym zawieranie i rozwiązywanie umowy o pracę,
- 19) organizowanie i zapewnienie skutecznego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej obejmującej:
 - a) mechanizmy kontroli ryzyka,
 - b) badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
 - c) audyt wewnętrzny wykonywany przez SSO SGB.

- 20) wprowadzanie mechanizmów kontrolnych oraz identyfikowanie obszarów działalności Banku, operacji, transakcji i innych czynności przeznaczonych do stałego monitorowania,
- 21) zapewnienie skuteczności i ciągłości działania kontroli wewnętrznej oraz podejmowanie decyzji o sposobie wykorzystania wyników kontroli i audytu, wprowadzanie na podstawie wyników kontroli i audytu SSO SGB działań naprawczych i zaradczych,
- 22) tworzenie właściwego środowiska kontroli wewnętrznej oraz kształtowanie świadomości kontroli wśród personelu bankowego,
- 23) zapewnienie kontroli i nadzoru nad wykonywaniem powierzonych zadań przez pracowników Banku,
- 24) uchwalanie regulaminu funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- 25) tworzenie polityki oraz kształtowanie świadomości ryzyka wśród personelu bankowego,
- 26) organizowanie i zapewnianie funkcjonowania właściwych systemów informacyjnych we wszystkich obszarach funkcjonowania Banku, tworzenie skutecznych sieci komunikowania,
- 27) ustanawianie polityki informacyjnej i systemu, który osobom kierującym Bankiem zapewnia niezbędne informacje, regularnie – terminowo i w odpowiedniej postaci,
- 28) zapewnienie bezpieczeństwa informacyjnego oraz wysokiej jakości informacji zarządczej,
- 29) zapewnienie prawdziwości i rzetelności ksiąg Banku oraz informacji finansowej wynikającej ze sprawozdawczości tworzonej na podstawie ksiąg; zapewnianie wysokiej jakości działania systemu sprawozdawczości zarządczej,
- 30) organizowanie i doskonalenie systemów zarządzania ryzykami bankowymi oraz procesów przebiegających w ramach tych systemów, szacowanie wszystkich rodzajów ryzyka na jakie narażony jest Bank, wyznaczanie limitów na podejmowane ryzyko, zapewnienie adekwatnych procedur, systemów monitorowania oraz właściwej informacji zarządczej w przedmiotowym zakresie,
- 31) organizowanie i doskonalenie procesów szacowania kapitału wewnętrznego Banku, zasad zarządzania, planowania kapitałowego i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 32) wyznaczanie oraz analizowanie poziomu przychodów i kosztów Banku,
- 33) zarządzanie aktywami i pasywami Banku (wyznaczanie właściwego wolumenu, struktury, oprocentowania aktywów i pasywów) oraz zapewnienie możliwie najlepszych procesów tworzenia i monitorowania zysku,
- 34) podejmowanie działań w zakresie doskonalenia technik i technologii bankowych,
- 35) propagowanie ruchu członkowskiego, umacnianie więzi z członkami Spółdzielni, przyjmowanie kandydatów w poczet członków, zgłaszanie Radzie Nadzorczej wniosków o wykluczenie członków lub ich wykreślenie z rejestru oraz wykonywanie uchwał w tym zakresie,
- 36) zapewnienie prawidłowego funkcjonowania funduszu udziałowego utrzymywanie odpowiedniej jego wielkości oraz zapewnienie właściwej dokumentacji,
- 37) zwoływanie posiedzeń organów statutowych (Zebrania Przedstawicieli i Zebrań Grup Członkowskich), przekazywanie materiałów do spraw objętych porządkiem obrad,

- zapewnianie właściwej informacji organom statutowym o stanie ekonomiczno-finansowym Banku i prowadzonej przez Bank działalności oraz składanie sprawozdań z działalności Banku zgodnie z postanowieniami przepisów prawa i Statutu,
- 38) członkowie Zarządu winni być obecni na Zebraniu Przedstawicieli oraz na zaproszenie Rady Nadzorczej brać udział w jej posiedzeniach,
 - 39) przygotowanie projektów uchwał na posiedzenia Rady Nadzorczej i Zebrania Przedstawicieli,
 - 40) dokumentowanie i realizowanie postulatów, wniosków uchwał organów statutowych oraz sprawozdawanie na temat ich wykonania,
 - 41) wykonywanie uchwał Rady Nadzorczej i Zebrania Przedstawicieli,
 - 42) prowadzenie współpracy z Bankiem Zrzeszającym i SSO SGB oraz realizowanie uchwał organów tych podmiotów, w zakresie objętym umową zrzeczenia, umową systemu ochrony oraz innymi umowami,
 - 43) prowadzenie działalności informacyjnej i promującej Bank w środowisku jego działania, tworzenie i upowszechnianie właściwego wizerunku Banku, kształtowanie właściwych relacji z otoczeniem,
 - 44) prowadzenie działalności inwestycyjnej, zgodnie z planowanym rozwojem Banku oraz możliwościami jej sfinansowania,
 - 45) realizowanie działalności społeczno-kulturalnej,
 - 46) podejmowanie faktycznych i prawnych czynności związanych z działalnością Banku,
 - 47) przyjmowanie skarg i wniosków dotyczących działalności Banku.

11. Informacja o utworzeniu Komitetu ALCO.

W Banku utworzono Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami- ALCO Uchwałą Zarządu Nr 1/69/2006 r. z dnia 18.10.2006 r.

Do zadań Komitetu ALCO należy w szczególności:

1. wydawanie opinii na temat polityki zarządzania ryzykami, polityki kredytowej, handlowej, kadrowej itp.,
2. analiza i opiniowanie struktury aktywów i pasywów, zapewniającej maksymalizację przychodów Banku przy jednoczesnym minimalizowaniu ryzyka,
3. analiza nowo wprowadzanych produktów w aspekcie ich wpływu na ponoszone przez Bank ryzyko oraz wynik finansowy Banku.
4. inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie:
 - a) tworzenia, modyfikacji i doskonalenia systemu identyfikacji,
 - b) pomiaru, monitorowania, raportowania, limitowania i kontroli ryzyka.
5. nadzorowanie działań zmierzających do utrzymywania podejmowanego przez Bank ryzyka na akceptowalnym poziomie.
6. rekomendowanie Zarządowi Banku opinii w zakresie ryzyka.
7. przekazywanie do Zarządu Banku wniosków wymagających rozstrzygnięcia przez Zarząd.

12. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do Zarządu

Analizę i monitoring ryzyk bankowych uznanych za istotne przeprowadza Sekcja Analiz i Sprawozdawczości. Opracowane raporty z analiz omawiane są na posiedzeniach Komitetu ALCO. Następnie przedstawiane są przez Wiceprezes ds. Finansowo-Księgowych na posiedzeniach Zarządu. Raporty kwartalne podlegają tej samej procedurze omawiania i prezentacji na posiedzeniach Komitetu ALCO i Zarządu oraz na posiedzeniach Rady Nadzorczej Banku.

III Ujawnienia w odniesieniu do funduszy własnych

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do CRR
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne		Art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 1		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 2		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 3		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
2	Zyski zatrzymane		Art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	23 734 225,62	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 750 000,00	Art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I – fundusz udziałowy	54 000,00	Art. 486 ust. 2
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 2
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)		Art. 84, 479, 480
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend		Art. 26 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	25 538 225,62	
7	Dodatkové korekty wartości (kwota ujemna)		Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	- 36 932,07	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
9	Zbiór pusty w UE		
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku		Art. 36 ust. 1 lit. c)

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

	dochodowego opartej na przyszłej rentowości z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		Art. 38, art. 472 ust. 5
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		Art. 33 lit. a)
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		Art. 36 ust. 1 lit. d) Art. 40, 159, art. 472 ust. 6
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)		Art. 32 ust. 1
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		Art. 33 lit b)
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. e) Art. 41, art. 472 ust. 7
16	Posiadane przez instytucje bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. f) Art. 42, art. 472 ust. 8
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. g) Art. 44, art. 472 ust. 9
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. h) Art. 43, 45, 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79, art. 472 ust. 10
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79, 470, art. 472 ust. 11
20	Zbiór pusty w UE		
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1250% jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia		Art. 36 ust. 1 lit. k)
20b	W tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91
20c	W tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii), art. 243 ust. 1 lit. b), art. 244 ust. 1 lit. b), art. 258

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

20d	W tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 3
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
22	Kwota przekraczająca próg 15% (kwota ujemna)		Art. 48 ust. 1
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 48 ust. 1 lit. b), art. 470, art. 472 ust. 11
24	Zbiór pusty w UE		
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. a) Art. 472 ust. 3
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)		Art. 6 ust. 1 lit. l)
26	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	78 258,05	
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty 1		Art. 467
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty 2		Art. 467
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku 1		Art. 468
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku 2		Art. 468
26b	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 481
	W tym:		Art. 481
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. j)
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	115 190,12	
29	Kapitał podstawowy Tier I	25 423 035,50	
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne		Art. 51, 52
31	W tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie mającymi zastosowanie standardami rachunkowości		
32	W tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie mającymi zastosowanie standardami rachunkowości		
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału		Art. 486 ust. 3

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

	dodatkowego Tier I		
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 3
34	Kwalifikujący się kapitał Tier I uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier I (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich		Art. 85, 86, 480
35	W tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		Art. 486 ust. 3
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi		
37	Posiadane przez instytucje bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I (kwota ujemna)		Art. 52 ust. 1 lit. b) Art. 56 lit. a), art. 57, art. 475 ust. 2
38	Udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 56 lit. b), art. 58 i art. 475 ust. 3
39	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 56 lit. c), art. 59, 60, 79, art. 475 ust.4
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 56 lit. d), art. 59, 79, art. 475 ust.4
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
41b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału		Art. 477, art. 477 ust. 3, art.

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

	dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		477 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
41c	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 467, 468, 481
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		Art. 467
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		Art. 468
	W tym: ...		Art. 481
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)		Art. 56 lit. e)
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I		
44	Kapitał dodatkowy Tier I		
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)		
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne		Art. 62, 63
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II		Art. 486 ust. 4
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 4
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier II nie uwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich		Art. 87, 88, 480
49	W tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		Art. 486 ust. 4
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	733 178,36	Art. 62 lit c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	733 178,36	
52	Posiadane przez instytucje bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)		Art. 63 lit. b) ppkt (i) Art. 66 lit. a), art. 67, art. 477 ust. 2
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe		Art. 66 lit. b), art. 68, art. 477 ust. 3

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

	mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 66 lit. c), art. 69, 70, 79, art. 477 ust. 4
54a	W tym: nowe udziały kapitałowe niebędące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego		
54b	W tym: udziały kapitałowe istniejące przed dniem 01 stycznia 2013 r. i będące przedmiotem uzgodnień okresu przejściowego		
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 66 lit. d), art. 69, 79, art. 477 ust. 4
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 475, art. 475 ust. 2 lit. a), art. 475 ust. 3, art. 475 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
56c	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 467, 468, 481
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		Art. 467

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		Art. 468
	W tym: ...		Art. 481
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II		
58	Kapitał Tier II	733 178,36	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	26 156 213,86	
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I itd.)		Art. 472, art. 472 ust. 5, art. 472 ust. 8 lit. b), art. 472 ust. 10 lit. b), art. 472 ust. 11 lit. b)
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		Art. 475, art. 475 ust. 2 lit. b), art. 475 ust. 2 lit. c), art. 475 ust. 4 lit. b)
	W tym pozycje nieodliczone od kapitału Tier II (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II, pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		Art. 477, art. 477 ust. 2 lit. b), art. 477 ust. 2 lit. c), art. 477 ust. 4 lit. b)
60	Aktywa ważone ryzykiem razem		
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

	zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego		
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego		
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego		
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128
69	Nieistotne w przepisach unijnych		
70	Nieistotne w przepisach unijnych		
71	Nieistotne w przepisach unijnych		
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		Art. 36 ust. 1 lit. h) Art. 45, 46, art. 472 ust. 10 Art. 56 lit. c), art. 59, 60, art. 475 ust. 4 Art. 66 lit c), art. 69, 70, art. 477 ust. 4
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 45, 48, 470, art. 472 ust.11
74	Zbiór pusty w UE		
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38,48, 470, art. 472 ust. 5
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	733 178,36	Art. 62
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		Art. 62
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)		Art. 62
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z		Art. 62

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

	metodą wewnętrznych ratingów		
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3, 5
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3, 5
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4, 5
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4, 5

Poziom kapitału podstawowego Tier I ponad wymagany poziom współczynnika wypłacalności – 17 659 509,47 zł.

Poziom kapitału Tier I ponad wymagany poziom współczynnika wypłacalności – 17 659 509,47 zł.

Na dzień 31.12.2016 r. do funduszy własnych zaliczano:

- 60% funduszu udziałowego (po amortyzacji 40%) – 63 700,00 zł.
- 60 % funduszu z aktualizacji środków trwałych – 117 387,07 zł.

Wartość jednego udziału wynosi 200,00 zł.

3. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

IV Ujawnienia w zakresie wymogów kapitałowych

1. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji.

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

Klasa	Bilans				Pozabilans					
	Aktywa	Waga ryzyka	Aktywa ważone	Wymóg	Wartość nominalna-rezerwy	Waga produktu		Waga kontrahenta		Wymóg
Rządy i banki centralne	1 623 681,49	0%	0,00	0,00						
	1 623 681,49		0,00	0,00						
Samorządy regionalne lub władze lokalne	1 012 819,86	20%	202 563,97	16 205,12	0,00	20,00%	0,00	20,00%	0,00	0,00
					0,00	50,00%	0,00		0,00	0,00
	1 012 819,86		202 563,97	16 205,12	0,00		0,00		0,00	0,00
Podmioty sektora publicznego	25 473,96	20%	5 094,79	407,58						
	20 174,23	50%	10 087,12	806,97						
	45 648,19		15 181,91	1 214,55						
Instytucje	170 188 210,09	0%	0,00	0,00						
		20%	0,00	0,00						
	170 188 210,09	50%	0,00	0,00						
Przedsiębiorstwa	57 025 033,88	100%			4 556 345,80	20,00%	911 269,16	100,00%	694 295,97	55 543,68
	-70 574,53	100%	43 393 602,58		5 248 789,38	50,00%	2 624 394,69		1 999 526,31	159 962,10
	1 076 782,40	100%	1 076 782,40		0,00	100,00%	0,00		0,00	0,00
	58 031 241,75		44 470 384,98	3 557 630,80	9 805 135,18		3 535 663,85		2 693 822,28	215 505,78
Detaliczne	40 466 033,78	75%			15 084,74	20,00%	3 016,95	75,00%	2 262,71	181,02
	-4 363,86	75%	30 346 252,44		1 948 360,61	50,00%	974 180,31		730 635,23	58 450,82
	40 461 669,92		30 346 252,44	2 427 700,20	1 963 445,35		977 197,26		732 897,94	58 631,84
Których dotyczy niewykonanie zobowiązań	3 484 072,53	100%		1 883,17						
	-3 460 532,96	100%	23 539,57							
	1 003,21	150%		120,39						
	0,00	150%	1 504,82							
	24 542,78		25 044,39	2 003,56						
Kapitałowe	2 218 638,63	100%	2 218 638,63	177 491,09						
	2 218 638,63		2 218 638,63	177 491,09						
Inne	3 642 785,04	0%	0,00	0,00						
	6 890 979,55	100%	6 890 979,55	551 278,36						
	10 533 764,59		6 890 979,55	551 278,36						
Razem aktywa	284 140 217,30		84 169 045,87	6 733 523,68	11 768 580,53		4 512 861,11		3 426 720,22	274 137,62

2. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2016 roku. Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Mosinie” .

Wyszczególnienie	Kwota
Kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	7.007.661,29
Kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne	1.489.043,10
Dodatkowe wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka	0,00
Kapitał wewnętrzny	8.496.704,39
Współczynnik wypłacalności [%]	24,63

Bank aktualizuje poziom kapitału wewnętrznego według następujących zasad:

- 1) kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe (w tym przekroczenie limitu znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym) wyznaczany jest w okresach miesięcznych;
- 2) kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne wyznaczany jest raz w roku;

- 3) dodatkowe wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka wyznaczane są w okresach miesięcznych.

Bank jest zobowiązany do utrzymywania:

- 1) kapitału wewnętrznego na poziomie nie wyższym od określonego w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania i planowania kapitałowego;
- 2) wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie 21%.
- 3) Bank nie był zobowiązany do dotworzenia dodatkowych wymogów kapitałowych będących wynikiem przeprowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego Badania i Oceny Nadzorczej (BION).

V Ujawnienia w zakresie ryzyka kredytowego

1. Dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 złotych, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3.000,00 złotych.
2. Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Mosinie tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku oraz dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie-Zasadach klasyfikacji należności i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banku w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Mosinie.

Procedura ta zgodna jest z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z w/w Procedurą w ramach kategorii ryzyka wyodrębnia się grupę należności zagrożonych, do której zalicza się kategorie: poniżej standardu, wątpliwe, stracone.

Aktualizacja wartości należności dokonywana jest w Banku w oparciu zapisy „Regulaminu – Zasady klasyfikacji należności i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

Banku”. Regulamin reguluje zasady klasyfikacji należności oraz zasady tworzenia rezerw celowych – bilansowych w Banku.

Podstawowymi kryteriami, ustalania poziomu rezerw zgodnie z Regulaminem są:

- podmiotowo-przedmiotowa klasyfikacja należności,
- kategorie ryzyka należności,
- ekspozycja kredytowa jako podstawa do wyliczenia rezerwy,
- pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw o wartość zabezpieczeń.

Tworzenie rezerw celowych w Banku jest obowiązkowe.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2013 r. poz. 329) pozwala na odpisanie należności w ciężar utworzonej rezerwy celowej bez umorzenia i przeniesienie do ewidencji pozabilansowej do czasu jej umorzenia, przedawnienia, spłaty. Warunkami takiego trybu, czyli spisania należności bez umorzenia są:

- należność powinna być zakwalifikowana do straconych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie tworzenia rezerw celowych, przez okres co najmniej roku,
- utworzona na należność rezerwa powinna być równa kwocie należności.

**Rezerwa celowa na należności
na 31.12.2016 r.**

Lp.	Podmiot	Sytuacja	Rezerwa celowa na 01.01.2016		Utworzenie rezerw		Rozwiązanie rezerw		Rezerwa celowa na 31.12.2016	
			Konto	Kwota	Konto	Kwota	Konto	Kwota	Konto	Kwota
	Sytuacja normalna			0,00		0,00		0,00		0,00
	Sytuacja pod obserwacją			0,00		0,00		0,00		0,00
	Sytuacja poniżej standardu			0,00		82 701,91		6 670,27		76 710,04
	Sytuacja wątpliwa			678,40		0,00		0,00		0,00
	Stracona			2 394 110,35		1 455 830,24		391 179,28		3 458 761,31
	Ogółem			2 394 788,75		1 538 532,15		397 849,55		3 535 471,35

Przeniesienie na pozabilans
Wpłata z pozabilansu

Uzgodnienie:	
Bilans otwarcia	2 394 788,75
Utworzenie rezerw	1 538 532,15
Rozwiązanie rezerw	397 849,55
Przeniesienie na pozabilans	0,00
Wpłata z pozabilansu	0,00
Ogółem	3 535 471,35

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

3. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2016 roku, oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2015 roku do 31.12.2016 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Klasa	2015-12-31	2016-01-31	2016-02-29	2016-03-31	2016-04-30	2016-05-31	2016-06-30	2016-07-31	2016-08-31	2016-09-30	2016-10-31	2016-11-30	2016-12-31	Średnia
Rządy i banki centralne	796 960,42	1 283 620,25	1 264 080,92	1 266 116,95	1 268 087,30	1 270 123,33	1 272 093,68	1 324 001,42	1 326 182,13	1 328 292,49	1 330 473,20	1 301 234,76	1 623 681,49	1 281 149,87
Samorządy regionalne lub władze lokalne	1 703 789,34	1 601 024,15	1 592 555,17	1 469 085,78	1 461 019,15	2 952 963,47	2 596 876,40	2 589 083,19	2 580 895,35	2 554 805,77	2 546 779,02	2 538 746,31	1 012 819,86	2 092 341,77
Podmioty sektora publicznego	48 830,66	57 529,34	54 064,19	51 379,23	54 880,73	53 552,50	51 592,82	55 292,87	49 080,04	49 939,51	53 667,46	47 527,16	45 648,19	51 768,06
Instytucje	144 821 455,34	144 802 553,19	154 001 087,94	154 553 244,64	149 998 124,31	161 172 757,04	161 552 650,55	154 654 952,55	154 327 451,66	154 423 646,65	157 919 648,95	167 639 889,87	170 188 210,09	156 158 128,68
Przedsiębiorstwa	66 877 551,35	65 861 800,45	65 887 199,88	66 400 736,58	58 511 445,32	67 433 322,12	67 646 714,14	68 031 949,16	68 309 682,51	70 297 877,05	71 244 039,87	70 025 743,71	58 031 241,75	66 504 561,84
Detaliczne	38 540 599,52	38 314 576,99	39 275 695,99	39 342 498,37	37 687 557,68	40 369 585,45	40 580 067,69	40 638 454,97	40 793 850,07	41 443 650,68	42 141 452,66	41 700 052,07	40 461 669,92	40 099 208,62
Których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 918 895,63	1 916 243,62	1 810 156,72	1 866 092,45	1 721 579,60	1 986 271,78	1 309 889,39	1 166 601,71	1 146 089,01	1 337 953,23	1 113 817,54	1 137 023,98	24 542,78	1 419 627,50
Kapitałowe	2 218 642,90	2 219 256,11	2 219 839,75	2 220 442,96	2 217 410,36	2 218 011,68	2 218 593,60	2 219 194,92	2 219 796,24	2 220 378,16	2 217 435,34	2 218 027,12	2 218 638,63	2 218 896,75
Inne	12 699 440,49	12 203 673,84	12 207 932,87	11 072 135,70	11 317 073,53	11 670 132,80	11 087 168,68	10 926 347,77	11 082 419,27	10 568 429,18	10 845 187,40	10 955 774,30	10 533 764,59	11 320 729,26
Razem aktywa	269 626 165,65	268 260 277,94	278 312 603,43	278 241 732,66	264 237 177,98	289 126 720,26	288 315 646,95	281 605 878,56	281 835 446,28	284 224 972,72	289 412 501,44	297 564 019,28	284 140 217,30	281 146 412,34

4. Struktura branżowa ekspozycji

Nazwa branży	wartość portfela kredytowego w danej branży	struktura %	wartość portfela kredytów zagrożonych w danej branży	struktura %	rezerwy celowe	wskaznik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami celowymi
RAZEM	70 879 835,64	100,00%	3 585 837,57	5,06%	3 270 424,72	
1 - rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	44 854 713,19	63,28%	418 694,55	0,59%	106 459,42	25,43%
2 - górnictwo i wydobywanie	833 282,00	1,18%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3 - przetwórstwo przemysłowe	7 132 655,54	10,06%	2 648 738,60	3,74%	2 648 738,60	100,00%
4 - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	35 000,00	0,05%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
5 - dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
6 - budownictwo	3 214 374,29	4,53%	19 166,42	0,03%	17 897,74	93,38%
7 - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	8 228 983,82	11,61%	479 238,00	0,68%	477 328,96	99,60%
8 - transport i gospodarka magazynowa	2 922 037,10	4,12%	20 000,00	0,03%	20 000,00	100,00%
9 - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	130 141,00	0,18%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
10 - informacja i komunikacja	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
11 - działalność finansowa i ubezpieczeniowa	130 420,60	0,18%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
12 - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	75 349,11	0,11%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
13 - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	220 235,00	0,31%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
14 - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	372 625,99	0,53%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
15 - administracja publiczna i ochrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 018 500,00	1,44%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
16 - edukacja	80 000,00	0,11%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
17 - opieka zdrowotna i pomoc społeczna	20 000,00	0,03%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
18 - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
19 - pozostała działalność usługowa	1 611 518,00	2,27%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
20 - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników i gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
21 - organizacje i zespoły eksterytorialne	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

5. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności

Podmiot	do 1 T	1T-1M	1M-3M	3M-6M	6M-1R	1R-2R	2R-5R	5R-10R	10R-20R	Pow. 20R	Ogółem
Pozostałe instytucje s. finansowego	0,00	3 554,05	7 127,22	10 772,33	18 162,90	48 410,58	42 393,52	0,00	0,00	0,00	130 420,60
Przedsiębiorstwa	438 784,32	326 270,60	860 238,00	1 187 425,40	1 261 599,22	1 073 957,34	1 938 157,44	1 008 453,07	268 246,90	0,00	8 363 132,29
Gospodarstwa domowe	3 268 648,23	2 121 049,49	4 440 437,94	7 062 032,74	9 174 436,84	12 825 874,79	18 518 451,35	19 339 580,21	13 442 766,75	3 205 851,20	93 399 129,54
Instytucje niekomercyjne	0,00	446,05	893,97	1 340,83	2 730,61	5 614,32	9 323,33	0,00	0,00	0,00	20 349,11
Instytucje samorządowe	0,00	8 187,50	34 375,00	42 562,50	85 125,00	142 250,00	510 750,00	195 250,00	0,00	0,00	1 018 500,00
RAZEM	3 707 432,55	2 459 507,69	5 343 072,13	8 304 133,80	10 542 054,57	14 096 107,03	21 019 075,64	20 543 283,28	13 711 013,65	3 205 851,20	102 931 531,54

VI Ujawnienia w zakresie korzystania z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI)

W 2016 roku Bank nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych.

VII Ujawnienia w zakresie ryzyka operacyjnego

1. Bank stosuje metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.

Wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2016r. wynosił 1.489.043,10 zł.

2. Kwoty strat brutto w podziale na kategorie zdarzeń:

L.p.	Kod zdarzenia	Treść	Razem		
			Ilość zdarzeń	strata bezpośrednia	nakład na usuwanie skutków
1	1	Oszustwa wewnętrzne	0	0,00	0,00
	1.1.	Działania nieuprawnione	0	0,00	0,00
	1.2.	Kradzież i oszustwa	0	0,00	0,00
		Razem	0	0,00	0,00
2	2	Oszustwa zewnętrzne	0	0,00	0,00
	2.1.	Kradzież i oszustwo	0	0,00	0,00
	2.2.	Bezpieczeństwo systemów	0	0,00	0,00
		Razem	0	0,00	0,00
3	3	Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0	0,00	0,00
	3.1.	Stosunki pracownicze	0	0,00	0,00
	3.2.	Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0,00	0,00
	3.3.	Podziały i dyskryminacja	0	0,00	0,00
		Razem	0	0,00	0,00
4	4	Klienci, produkty i praktyka biznesowa	0	0,00	0,00
	4.1.	Obsługa klientów i ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klienta	0	0,00	0,00
	4.2.	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0	0,00	0,00
	4.3.	Wady produktów	0	0,00	0,00
	4.4.	Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	0,00	0,00
	4.5.	Usługi doradcze	0	0,00	0,00
		Razem	0	0,00	0,00
5	5	Uszkodzenia aktywów	0	0,00	0,00
	5.1.	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	3	0,00	72,84
		Razem	3	0,00	72,84
6	6	Zakłócenia działalności i błędy systemów	0	0,00	0,00
	6.1.	Systemy	39	0,00	608,91
		Razem	39	0,00	608,91
7	7	Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	0	0,00	0,00
	7.1.	Wprowadzenie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	63	2,00	917,13
	7.2.	Monitorowanie i sprawozdawczość	0	0,00	0,00
	7.3.	Dokumentacja dotycząca klientów	446	0,00	1 597,14
	7.4.	Zarządzanie rachunkami klientów	0	0,00	0,00
	7.5.	Uczestnicy procesów niebędący klientami Banku(np.. Izby rozliczeniowe)	0	0,00	0,00
	7.6.	Sprzedawcy i dostawcy	0	0,00	0,00
		Razem	509	2,00	2 514,27
Ogółem			551	2,00	3 196,02

3. Podjęte działania mitygujące:

Kierownicy jednostek organizacyjnych wskazują błędy w działaniach pracowników, nakazując wzmocnienie kontroli funkcjonalnej. Wydają zalecenia pokontrolne mające na celu usunięcie skutków zdarzeń.

VIII Ujawnienia w zakresie ekspozycji kapitałowych

1. Bank dokonuje inwestycji w instrumenty:

- 1) obligacje komercyjne;
- 2) obligacje komunalne;
- 3) jednostki TFI;
- 4) bony pieniężne;
- 5) bony skarbowe;
- 6) obligacje Skarbu Państwa.

jedynie za pośrednictwem Banku Zrzeszającego albo po uzyskaniu zgody Banku Zrzeszającego, w trybie określonym w obowiązującym w Banku Zrzeszającym regulaminie określającym zasady i tryb postępowania Banku Zrzeszającego i Rady Zrzeszenia w sprawach zrzeszonych banków spółdzielczych dotyczących nazwy, terenu i przedmiotu działania.

Rodzaj i wielkość inwestycji Banku nie może naruszać:

- 1) bezpieczeństwa płynności Zrzeszenia, które Bank Zrzeszający zapewnia poprzez ustalenie limitów ostrożnościowych;
- 2) nadzorczych miar płynności Banku;
- 3) minimalnego poziomu współczynników kapitałowych Banku, ustalonych w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania i planowania kapitałowego.

Przed dokonaniem transakcji zakupu Bank dokonuje analizy ryzyka związanego z transakcją, jak również monitoruje ryzyko w trakcie posiadania instrumentów.

2. Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Mosinie nie prowadzi działalności handlowej.

3. Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2015 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1.	SGB-Bank S.A. w Poznaniu - akcje	2.013.900,00	----	2.013.900,00
2.	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Concordia - udziały	2.200,00	----	2.200,00
3.	Spółdzielnia Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB - udziały	1.000,00	----	1.000,00

4.	SGB-Bank S.A. Poznań - papiery wartościowe utrzymane do terminu zapadalności, nieprzedstawiające prawa do kapitału	201.538,63	----	201.538,63
RAZEM		2.218.638,63		2.218.638,63

4. Bank nie sprzedał ani nie likwidował papierów wartościowych.

5. Nie wystąpiły niezrealizowane zyski lub straty z przeszacowania papierów wartościowych.

Zasady rachunkowości i metody wyceny udziałów w innych jednostkach oraz innych inwestycji zaliczonych do aktywów trwałych - według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej albo skorygowanej ceny nabycia - jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności; wartość w cenie nabycia można przeszacować do wartości w cenie rynkowej.

IX Ujawnienia w zakresie narażenia na ryzyko stopy procentowej pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1. W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:
 - 1) ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
 - 2) ryzyko bazowe, spowodowane niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych;
 - 3) ryzyko krzywej dochodowości, które wynika ze zmiany relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu;
 - 4) ryzyko opcji, ryzyko wynikające z posiadanego przez klientów Banku prawa do wcześniejszej spłaty kredytu lub wcześniejszej wypłaty depozytu oraz z wyraźnych lub ukrytych opcji na limit górny lub limit dolny poziomu oprocentowania.
2. Bank przyjmuje, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest w najistotniejszym stopniu z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach oraz nierównomierną skalą zmian wysokości poszczególnych stóp referencyjnych.
3. Największa część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych one w największym stopniu wpływają na poziom zmian wyniku odsetkowego.

4. Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:
 - 1) analizie luki, tj. określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian stóp procentowych oraz w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
 - 2) wyliczeniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych.
 5. Analiza luki jest pomiarem statycznym, odzwierciedlającym następujące założenia:
 - 1) struktura bilansu i terminów przeszacowania na datę analizy nie zmieni się w przyszłości,
 - 2) założona zmiana stóp procentowych nie zostanie zniwelowana w przyszłości zmianą w odwrotnym kierunku,
 - 3) przy badaniu wpływu niedopasowania w terminach przeszacowania (ryzyko przeszacowania) na wynik odsetkowy, stopy procentowe wszystkich aktywów i pasywów (pozycji pozabilansowych w analizie wariantowej) zmieniają się o taką samą skalę punktów procentowych,
 - 4) przy badaniu wpływu na wynik odsetkowy ryzyka przeszacowania poszerzonego o badanie ryzyka bazowego przyjmuje się założenie, że stopy procentowe poszczególnych grup aktywów (pozycji pozabilansowych w analizie wariantowej) mogą zmieniać się o zróżnicowaną skalę punktów procentowych, co wynika z:
 - a) ograniczonych możliwościami zmiany oprocentowania poszczególnych aktywów i pasywów ze względu na niski poziom zastosowanych stóp procentowych, tj. zmiana wyniku obliczana jest przy założeniu dopuszczalnego, maksymalnego poziomu zmian (np. obniżenie oprocentowania rachunków bieżących do zera),
 - b) stosowane przez Bank mnożniki określające relację zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w stosunku do zmiany stawek bazowych,
 - c) niedoskonałego powiązania stóp bazowych – korelacji (dot. korelacji stopy redyskonta weksli NBP ze stawkami WIBID/WIBOR).
1. Bank w ramach analizy ryzyka stopy procentowej opcjonalnie przeprowadza test warunków skrajnych w zakresie ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 punktów bazowych.
Na dzień 31.12.2016r. przedstawiał się następująco:

Zmiana krzywej zerokuponowej	Wartość ekonomiczna Banku	Zmiana wartości ekonomicznej Banku	Wpływ zmiany stóp proc. O +/- 200 pb na wartość ekonomiczną	% FW
brak zmiany	18 217 047,49	-	84 153,23	0,32%
+ 200 pb	18 301 200,72	84 153,23		
- 200 pb	18 160 991,74	-56 055,75		

X Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

1. Członkowi Zarządu przysługuje wynagrodzenie za pracę, określone w umowie o pracę.
2. Zasady wypłaty wynagrodzenia członkowi Zarządu określa Regulamin.
3. Jeżeli członek Zarządu jest zatrudniony w niepełnym, miesięcznym wymiarze czasu pracy, wysokość minimalnego wynagrodzenia ustala się w kwocie proporcjonalnej do liczby godzin pracy przypadającej do przepracowania przez członka Zarządu w danym miesiącu, biorąc za podstawę wysokość minimalnego wynagrodzenia.
4. Z tytułu wykonywanej pracy członkowi Zarządu przysługuje:
 - a) wynagrodzenie zasadnicze;
 - b) regulaminowa premia roczna;
 - c) odprawa rentowa lub emerytalna;
 - d) odprawa pośmiertna,
5. Wynagrodzenie zasadnicze jest podstawową formą wynagrodzenia i określone jest stawką zaszeregowania osobistego członka Zarządu.
6. Wynagrodzenie zasadnicze przyznaje Pracodawca.
7. Członkowi Zarządu, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może być przyznana nagroda.
8. Informacja o wysokości indywidualnego wynagrodzenia stanowi tajemnicę członka Zarządu i nie może być rozpowszechniana poza przypadkami określonymi w przepisach prawa.
9. Zasady przyznawania i wypłaty regulaminowej premii rocznej określa Załącznik „Regulamin przyznawania i wypłaty premii rocznej dla członków Zarządu Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Mosinie”, który mówi, że:
 - 1) Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu ustalana jest w wysokości nie wyższej niż 5% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku.
 - 2) Kwota premii rocznej, o której mowa w ust. 1, dzieli się na poszczególnych członków Zarządu zgodnie z decyzją Rady Nadzorczej z zastrzeżeniem, że wysokość przyznanej kwoty premii nie może być wyższa niż 20% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.
 - 3) Kwota premii rocznej przyznawana jest członkowi Zarządu na podstawie oceny efektów pracy członka Zarządu.
 - 4) Kryteriami oceny efektów pracy członka Zarządu są :

- a) jakość portfela kredytowego,
 - b) realizacja planu finansowego,
 - c) realizacja przyjętej strategii (kierunków działania).
- 5) Pozytywna ocena, o której mowa w ppkt. a) uwarunkowana jest od łącznego spełnienia następujących przesłanek :
- utrzymaniem udziału kredytów zagrożonych (suma ekspozycji zaklasyfikowanych do 2, 3 i 4 grupy ryzyka) w portfelu kredytów zagrożonych udzielonych podmiotom niefinansowym na poziomie nie wyższym niż 5%,
 - pozytywnej oceny realizacji planu finansowego - Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia realizację planu finansowego, gdy osiągnięty w danym roku wynik finansowy nie jest niższy niż 90 % planowanego wyniku,
 - pozytywnej oceny realizacji przyjętej strategii (kierunków działania).

W 2016r. nie utworzono rezerwy na wypłatę premii w 2017r. Nie dokonano wypłaty z tytułu zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze z tytułu premii za rok 2015.

Wynagrodzenie Zarządu Banku (4 osoby) za rok 2016 - 554.526,73 zł

Premia Zarządu Banku (4 osoby) za rok 2016 - 0,00 zł

Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą z podziałem na

a) część przyznaną - 0

b) część nieprzyznaną - 0

Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami - 0

Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym - 0

XI Ujawnienia w zakresie ryzyka płynności

1. Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

Zadania związane z zarządzaniem ryzykiem płynności w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Mosinie wykonują:

Sekcja Analiz i Sprawozdawczości – będąca Komórką Monitorującą ryzyko płynności, która podlega Wiceprezesowi ds. Finansowo-Księgowych, wykonująca zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem Zasad zarządzania ryzykiem płynności w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Mosinie oraz przygotowywaniem propozycji zmian w/w procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
- 2) zapewnieniem zgodności w/w procedury ze strategią działania Banku i Strategią zarządzania ryzykiem;
- 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowania poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą

- płynności długoterminowej;
- 5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
 - 6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
 - 7) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR;
 - 8) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
 - 9) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
 - 10) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Kierownik Wydziału Księgowości lub osoba zastępująca – będący Komórką Zarządzającą ryzykiem płynności, która podlega Wiceprezesowi ds. Finansowo-Księgowych, wykonujący zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem w/w procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
- 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.

Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne są za:

- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
- 2) sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego;
- 3) przekazywanie do Komórki Zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami ALCO , który:

- 1) opiniuje Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Mosinie;
- 2) opiniuje poziom limitów;
- 3) identyfikuje potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku;
- 4) wydaje rekomendacje dla Komórki Zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
- 5) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi.

2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych oraz depozyty sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Bank zakłada działania zmierzające w kierunku realizacji podstawowego celu polityki depozytowej czyli utrzymania posiadanej bazy klientów oraz wzrost wartości depozytów ogółem.

Ze względu na strukturę podmiotową bazę depozytową można podzielić na:

- środki lokowane przez osoby prywatne, które stanowią podstawowe depozyty Banku o niskiej fluktuacji salda depozytów. Środki te wykazują trend wzrastający przy nieznacznych wahaniach cyklicznych, a zatem stanowią źródło służące finansowaniu akcji kredytowej Banku,

- depozyty podmiotów gospodarczych, charakteryzujące się wyższym poziomem zmienności niż w przypadku depozytów osób prywatnych. Środki te wykazują zwykle umiarkowaną

stabilność i mogą charakteryzować się zwiększoną koncentracją,
- depozyty od sektora instytucji rządowych i samorządowych, charakteryzujące się zwykle wyższym poziomem zmienności ale przewidywalność w zachowaniu się tych instytucji jest również większa. W przypadku sektora budżetowego Bank musi brać pod uwagę koncentrację bazy depozytowej.

Stabilne źródła finansowania pozwalają Bankowi na finansowanie aktywów o dłuższych terminach zapadalności przy znacznie ograniczonym poziomie ryzyka płynności.
Z dotychczasowych analiz Banku wynika, iż najbardziej stabilne depozyty pochodzą od osób prywatnych, mniejszą stabilność wykazują depozyty podmiotów gospodarczych.
Zagrożenie dla płynności może stanowić koncentracja źródeł finansowania czyli uzależnienie Banku od jednego lub niewielu źródeł finansowania, która podlega stałemu monitorowaniu i kontrolowaniu.

Bank zakłada finansowanie swojej działalności z bazy depozytowej. Zaciągnięte przez Bank kredyty są dodatkowym źródłem finansowania. Bank posiada w Banku Zrzeszającym kredyt w rachunku bieżącym mający za zadanie utrzymanie bieżącej płynności.

3. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe i funkcje zarządzania płynnością są w pełni scentralizowane. Funkcje skarbowe są to zadania wykonywane przez Sekcję Kasowo-Skarbcową, natomiast funkcje zarządzania płynnością są to zadania wykonywane przez Komórkę Zarządzającą – Kierownika Wydziału Księgowości a funkcje monitorowania przez Komórkę Monitorującą – Sekcję Analiz i Sprawozdawczości zgodnie z przyjętymi Zasadami zarządzania płynnością w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Mosinie.

4. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia

Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Mosinie jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB oraz, że jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB w związku z czym podział zadań wygląda następująco:

Bank Zrzeszający:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banku;
- 2) zabezpieczenie Banku przed ryzykiem związanym z zakłóceniem w realizacji rozliczeń międzybankowych;
- 3) zabezpieczenie płynności śróddziennej dla Banku;
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banku;
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Banku zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego;
- 6) udzielanie kredytów rewalwingowych Bankom zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego;
- 7) gromadzenie nadwyżek środków Banku;
- 8) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego;
- 9) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego;
- 10) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR);

- 11) pośredniczenie w zakupie przez Bank papierów wartościowych w ramach ustalonych limitów;
- 12) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności;
- 13) wsparcie Banku w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczania krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Spółdzielnia:

- 1) udzielenie pomocy płynnościowej Bankowi zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony;
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.i. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego);
- 3) ustalenie limitów ryzyka płynności;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej;
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku pomiędzy Uczestnikami;
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

5. Rozmiar i skład nadwyżki płynności

Lp	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki	Nazwa części składowej nadwyżki	Wartość części składowej nadwyżki
1	Norma krótkoterminowa ponad minimum	72.681.403,98		
2	LCR ponad minimum	166%		

6. Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Lp	Nazwa	Wielkość	Limit wynikające z przepisów
1	Norma krótkoterminowa	72.681.403,98	0,00
2	Norma długoterminowa		
3	Wskaźnik LCR	272%	60%

7. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności

Lp	Przedział płynności	Luka bilansowa prosta	Luka bilansowa skumulowana	Luka prosta (z pozabilansem)	Luka skumulowana(z pozabilansem)
1	Przedział do 1 miesiąca	88.617.330,58	88.617.330,58	88.576.116,01	88.576.116,01
2	Przedział do 3 miesięcy	9.652.759,19	98.270.089,77	9.652.759,19	98.228.875,20
3	Przedział do 6 miesięcy	26.810.759,19	125.080.848,96	26.810.759,19	125.039.634,39

8. Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w :

Zrzeszeniu :

1. W Banku Zrzeszającym –SGB-Banku S.A. funkcjonuje „Regulamin udzielania kredytów bankom spółdzielczym”, który określa zasady udzielania kredytów ze środków własnych SGB-Banku S.A., bankom spółdzielczym zrzeszonych z Bankiem, które przeznaczone są w szczególności na finansowanie:

- 1) działalności bieżącej kredytobiorcy w postaci kredytów krótkoterminowych:
 - a) kredyt obrotowy w rachunku bieżącym przeznaczony na :
 - zapewnienie bieżącej płynności,
 - finansowanie bieżących potrzeb związanych z działalnością gospodarczą,
 - kredyt obrotowy MD w rachunku kredytowym przeznaczony na uzupełnienie brakującej kwoty środków do utworzenia Minimum Depozytowego,
 - kredyt rewolwingowy przeznaczony na wypełnienie nadzorczych miar płynności krótkoterminowej w tym wynikających z Minimum Depozytowego.

oraz kredyty długoterminowe na finansowanie :

- 1) inwestycji własnych kredytobiorcy;
 - 2) kredytów mieszkaniowych udzielanych przez kredytobiorcę;
 - 3) kredytów na zakup ziemi udzielanych przez kredytobiorcę;
 - 4) kredytów na zakup maszyn, urządzeń i pojazdów rolniczych nabywanych od współpracujących producentów i dealerów udzielanych przez kredytobiorcę;
 - 5) innych celów,
- oraz gwarancji zabezpieczających realizację zobowiązań.

Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB:

W dniu 23 listopada 2015 r. Bank przystąpił do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB ,którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego Uczestnika. W Systemie funkcjonuje Fundusz Pomocowy, z którego mogą korzystać Uczestnicy, u których występuje niebezpieczeństwo utraty płynności lub wypłacalności jeżeli wystąpiła w Banku jedna z przesłanek:

- a) Bank będzie realizował plan naprawy lub program naprawczy,
- b) Bank nie spełnia wymogów w zakresie funduszy własnych, o których mowa w Rozporządzeniu CRR lub prawie bankowym,
- c) Bank nie spełnia norm płynności,
- d) Bank przekroczy normy w zakresie limitów dużych ekspozycji,
- e) występuje zagrożenie utraty bieżącej zdolności do realizacji zobowiązań.

Spółdzielnia może udzielić Bankowi zwrotnej pomocy finansowej w formie pożyczki płynnościowej do wysokości 20% Funduszu Pomocowego.

9. Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank.

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,

- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełniania na poziomie indywidualnym),
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,

10. Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

11. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- uczestnictwo w Systemie Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony.

12. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności.

- 1) **płynność śróddzienna** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w danym dniu roboczym;
- 2) **płynność bieżąca** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;

- 3) **płynność krótkoterminowa** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 4) **płynność średnioterminowa** – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 5) **płynność długoterminowa** – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 6) **płynność płatnicza** – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 7) **bufor płynności** – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem ‘horyzoncie przeżycia’;

Pozostałe pojęcia są określone w procedurze wewnętrznej – Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Mosinie.

13. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Bank inwestuje nadwyżki środków na rachunku lokat terminowych w Banku Zrzeszającym. Ostateczną decyzję dotyczącą ulokowania nadwyżki środków należy podjąć do godziny 15.00 każdego dnia roboczego. Z nadwyżek środków, które pozostaną na rachunku bieżącym, a które mogą wynikać z zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności lub przybliżeń w dokonywanych obliczeniach automatycznie zakładana jest lokata o terminie overnight.

W przypadku zaistnienia zapotrzebowania na środki kwota niedoboru jest pokrywana kredytem w rachunku bieżącym.

14. Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów, procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

15. Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych uwzględniając zapisy znowelizowanej Rekomendacji P

Plany awaryjne zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

16. Polityka utrzymania rezerwy płynności.

Odpowiednie zarządzanie stanem środków na rachunku bieżącym ma na celu utrzymanie adekwatnego do potrzeb poziomu tych środków przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów ich utrzymania.

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowania na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych lub zaciągniętych kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone);
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - pozyskanie niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - pozyskanie pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,
 - przyrostu depozytów.

17. Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach Zrzeszenia.

Pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego w ramach Spółdzielczego Systemu Ochrony może być udzielona do wysokości 20% Funduszu.

18. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności.

Sekcja Analiz i Sprawozdawczości dokonuje comiesięcznego pomiaru i monitorowania poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadza testy warunków skrajnych, oraz dokonuje analizy wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności, a także monitoruje stopień wykorzystania limitów. Ponadto wyznacza nadzorcze miary płynności oraz wskaźniki LCR i NSFR w terminach zgodnych z założeniami nadzorczy. Zgodnie z przyjętym systemem informacji zarządczej miesięcznie i kwartalnie przedstawia raport z analizy ryzyka płynności oraz oceny nadzorczych miar płynności.

XI Ujawnienia w zakresie dźwigni finansowej

Wskaźnik dźwigni finansowej – wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

W łącznej kwocie aktywów Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał Tier I.

Wskaźnik dźwigni obliczany jest na koniec kwartału.

Utrzymywanie minimalnej wielkości wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie 3%.

Wskaźnik dźwigni finansowej na 31.12.2016 r. wynosi 8,82 %.

Miara kapitału będąca podstawą obliczenia wskaźnika dźwigni jest kapitał Tier I, który na 31.12.2016 r. wynosi 25 423 035,50 zł.

Miara ekspozycji całkowitej przyjęta w Banku to suma aktywów określonych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, która na 31.12.2016 r. wynosi 284 140 217,30 zł oraz wielkość pozycji pozabilansowych, które na 31.12.2016 r. wynoszą 4 512 861,11 zł. Łączna miara ekspozycji całkowitej, będąca podstawą obliczenia wskaźnika dźwigni wynosi 288 653 078,41 zł.

XI Ujawnienia w zakresie kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje System Kontroli Wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, charakteru oraz profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Czynności kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego obejmują funkcjonujące niezależnie:

1. **Kontrolę wewnętrzną** – kontrola funkcjonalna sprawowana przez każdego pracownika w zakresie jakości i poprawności wykonywanych przez niego czynności (samokontrola) oraz kontrola dotycząca jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań wykonywana przez bezpośredniego przełożonego oraz osoby z nim współpracujące lub/i przez wskazanego przez Zarząd pracownika, któremu powierzono jej wykonywanie. Celem kontroli wewnętrznej jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami, limitami i przepisami oraz bieżące oddziaływanie i reagowanie na nieprawidłowości i uchybienia.
2. **Audyt wewnętrzny** – wchodzący w skład Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, sprawowany przez wydzieloną organizacyjnie wyspecjalizowaną jednostkę, której zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku.

System kontroli wewnętrznej obejmuje m.in. mechanizmy kontroli wewnętrznej wbudowane w funkcjonujące w Banku procesy, czynności.

W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:

- 1) zasady polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności, wraz z zasadami przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku,
- 2) zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 3) ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku, wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń,
- 4) zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej,
- 5) kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego zwierzchnika, mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań.

Działanie mechanizmów kontrolnych przebiega w dwóch etapach:

- 1) ustanowienie wewnętrznych zasad, limitów i procedur,
- 2) sprawdzenie ich przestrzegania.